

Landelijk MC-symposium, Apeldoorn 2018

Ethische dilemma's op de Medium Care

**Jeroen Verwiel, internist-intensivist
Afdeling Intensive Care**

Radboudumc

Is ethiek geen “gezever”?

- Vaak wordt gedacht dat ethiek ver van het bed staat
- Ethiek kan echter ingevuld worden naar wens
- In de praktijk van alledag kan het tot steun zijn
- Denk aan een moreel beraad op de Medium Care

Drie MC-problemen

- Een patiënt is postoperatief zeer delirant
- Een patiënt gaat overlijden en komt van de SEH
- Een patiënt “weet van niks” en wordt geopereerd

Post-OK zeer delirant

- Een patiënt is na grote buikchirurgie (HIPEC) erg in de war, en “moet” daar om naar de MC
- De oudste van dienst protesteert hiertegen
- “Wij zijn niet het **afvoerputje** van het ziekenhuis!!”
- Breng die patiënt maar naar de gewone afdeling

Hoort een delier op de MC?

- Wie vindt dat een delier op de MC hoort?
- Ja, maar op de MC is er toch “1 op 1”-verpleging?
- Je kunt je collega's op de gewone afdeling toch niet in de steek laten en met die patiënt opzadelen?
- Een delier moet op alle afdelingen “gewoon kunnen”.

Patiënt komt van SEH, en gaat op de MC overlijden

- Een patiënt met uitbehandeld longcarcinoom komt vanaf de SEH met een pneumonie naar de MC
- Er is een niet-reanimeren en niet-beademen-beleid
- Men vindt dat patiënt op de MC moet overlijden, omdat daar de zorg beter is dan op de afdeling

Is de MC een “sterfhuis”?

- Is stervensbegeleiding op een MC beter dan op een gewone verpleegafdeling?
- Ja, maar met ernstige dyspnoe kan de MC wel overweg en op een verpleegafdeling is dat zwaar
- De MC heeft een rustige familiekamer
- Palliatieve sedatie kan op de MC het beste uitgevoerd worden

Patiënt “weet van niks”

- Een ernstig geretardeerde vrouw van 30 jaar, die functioneert op het niveau van een 1-jarige, wordt geopereerd (SupraCoronaire Ascendens vervanging - SCAR)
- Vooraf is er een moreel beraad geweest: we doen 't!
- Er is haar niets uit te leggen; onze handelingen begrijpt ze niet, ze kan ze alleen ondergaan
- Er is hulp van de (zeer religieuze) ouders en begeleiders van het instituut waarin ze woont

Voor de patiënt, of voor de ouders?

- Voor wie is deze ingreep uitgevoerd?
- Kan de overweging ook zijn de operatie niet uit te voeren en het natuurlijke beloop af te wachten?
- Ieder mens heeft recht op onze hulp, hoe dan ook.
- De kinderpsycholoog geeft aan dat deze opname voor de vrouw zeker een psychotrauma zal worden.

Moreel beraad

- Begeleid door een getraind voorzitter
- In principe niet langer dan een uur
- Artsen en verpleegkundigen en paramedici welkom
- Vaste structuur:
 1. goede vraagstelling;
 2. verzamelen van de feiten (medisch,
 3. waarderen van de feiten
 4. besluit nemen

Is er bij u een moreel beraad?

- Bij wie kan er een moreel beraad plaatsvinden?
- Je kunt altijd een ethicus vragen naar je ziekenhuis toe te komen
- Vaak leidt een moreel beraad tot betere consensus
- Vaak gaan de deelnemers meer tevereden naar huis

Conclusie

- Ethiek is nog niet zo saai als het lijkt
- Ethiek helpt ons zuiver en gewetensvol te beslissen
- Ethiek scherpt ons denken
- Op iedere verpleegafdeling in een ziekenhuis kan een ethische beschouwing ondersteunend zijn
- Met welke “bril” kijk jij naar de wereld?